

ผลการสำรวจภาคสนาม

ในการศึกษาการจัดการ และการดำเนินงานของสถานธนาอนุบาลกรุงเทพมหานคร ครั้งนี้ นอกจากการศึกษาข้อมูลจากกฎหมาย ระเบียบ หนังสือ และเอกสารต่าง ๆ แล้ว ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการออกแบบสอบถาม และการสังเกตการณ์วิธีปฏิบัติงานตามลำดับชั้นต่าง ๆ ของพนักงานสถานธนาอนุบาลกรุงเทพมหานครมาประกอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วน และสมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยส่งแบบสอบถามให้กับพนักงานที่ปฏิบัติงานในสถานธนาอนุบาลกรุงเทพมหานคร 8 แห่ง คือ สถานธนาอนุบาลฯ คลองเตย ประดิพัทธ์ ดินแดง สำราญราษฎร์ เทเวศร์ บางซื่อ พระโขนง และวงเวียนเล็ก รวมทั้งสิ้น 84 ชุด และได้รับคืนครบทุกชุด แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยมีลักษณะดังนี้ คือ

1. กำหนดคำตอบไว้เรียบร้อยแล้ว โดยให้เลือกตอบจากรายการที่กำหนดไว้ มีจำนวนคำตอบตั้งแต่ 2 คำตอบขึ้นไป
2. ไม่ได้กำหนดคำตอบไว้ หรือเรียกว่าคำถามปลายเปิด มีลักษณะคำตอบ 2 แบบ แบบหนึ่งเป็นข้อความเกี่ยวกับหน้าที่การปฏิบัติงานของพนักงาน อีกแบบหนึ่งเป็นข้อความเกี่ยวกับความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของพนักงานที่มีต่อการบริหารงาน การปรับปรุงและแก้ไขสิ่งต่าง ๆ ภายในสถานธนาอนุบาลกรุงเทพมหานคร

ลักษณะคำถามในแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

1. ข้อความทั่วไป เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
2. การปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถาม
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการและการดำเนินงานของสถานธนาอนุบาล

การเสนอผลการวิเคราะห์แบบสอบถาม เป็นไปในรูปของตารางแสดงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามกับตำแหน่งงานของพนักงาน ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่ม โดยพิจารณาจากความรับผิดชอบในหน้าที่เป็นหลัก ดังนี้ กลุ่มที่หนึ่งได้แก่ ผู้จัดการ พนักงานรักษา

ของ พนักงานบัญชี และตำแหน่งผู้ช่วย กลุ่มที่สองได้แก่ พนักงานทะเบียน พนักงานเขียนตัว และตำแหน่งผู้ช่วย กลุ่มสุดท้ายได้แก่ ภารโรง สำหรับการประมวลผลของข้อมูลใช้การคำนวณให้แสดงค่าในรูปร้อยละ ซึ่งแสดงรวมไว้ในตารางด้วย คือ ทางด้านซ้ายมือ เป็นข้อมูลจากแบบสอบถาม ทางด้านขวามือเป็นค่าร้อยละของข้อมูลนั้น ๆ โดยเสนอผลการวิเคราะห์ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งและเพศของพนักงาน

ตำแหน่ง เพศ	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม	
	ชาย	14	35.00	13	36.11	7	87.50	34
หญิง	26	65.00	23	63.89	1	12.50	50	59.52
รวม	40	100.00	36	100.00	8	100.00	84	100.00

จากการวิเคราะห์พบว่า พนักงานสถานธนาอนุบาลกรุงเทพมหานคร 8 แห่ง มีจำนวนทั้งสิ้น 84 คน เป็นเพศชาย 34 คน หรือประมาณร้อยละ 40 และเป็นเพศหญิง 50 คน หรือประมาณร้อยละ 60 ของพนักงานทั้งหมด โดยในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 มีพนักงานหญิงมากกว่าพนักงานชาย คิดเป็นร้อยละกว่า 60 ทั้ง 2 กลุ่ม ส่วนในกลุ่มที่ 3 มีพนักงานชายมากกว่าพนักงานหญิง จะเห็นว่าพนักงานส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ซึ่งมีผลต่อการปฏิบัติงานสถานธนาอนุบาลไม่น้อย เนื่องจาก เพศหญิงมีความละเอียด และรอบคอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเสนอรายงานต่าง ๆ ต้องอาศัยสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นอย่างมาก

ดังนั้นตำแหน่งพนักงานบัญชี และพนักงานทะเบียนจึงเป็นตำแหน่งของพนักงานหญิง ส่วนตำแหน่งผู้จัดการ และพนักงานรักษาของ นิยมให้เป็นเพศชายมากกว่า เนื่องจากต้องคอยควบคุมพนักงานอื่น ๆ ด้วย นอกจากนั้นแล้วการปฏิบัติงานในสถานธนาอนุบาลยัง เป็นงานที่ต้องติดต่อกับประชาชนอยู่เสมอ การให้พนักงานหญิงปฏิบัติงานจึงให้ผลดีมากกว่า

ตารางที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งและระดับอายุของพนักงาน

ตำแหน่ง อายุ	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม	
	น้อยกว่า 20 ปี	-	-	-	-	-	-	-
21 - 30 ปี	2	5.00	26	72.22	-	-	28	33.33
31 - 40 ปี	9	22.50	7	19.44	6	75.00	22	26.19
41 - 50 ปี	23	57.50	3	8.34	2	25.00	28	33.33
มากกว่า 51 ปี	6	15.00	-	-	-	-	6	7.15
รวม	40	100.00	36	100.00	8	100.00	84	100.00

พนักงานสถานธนาบาลมีอายุในช่วง 21 - 30 ปี และ 41 - 51 ปี มากที่สุด คือคิด เป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาเป็นพนักงานอายุ 31 - 40 ปี และพนักงานอายุ 51 ปี ขึ้นไปตามลำดับ จะเห็นว่าไม่มีพนักงานที่อายุต่ำกว่า 20 ปีเลย และพนักงานที่อายุมากกว่า 51 ปีจะอยู่ในกลุ่มที่ 1 เท่านั้นซึ่งได้แก่ ตำแหน่งผู้จัดการ และพนักงานกลุ่มที่ 2 มีอายุในช่วง 21 - 31 ปี มากที่สุด ได้แก่ ตำแหน่งพนักงานทะเบียน และพนักงานเขียนตัว มีผลต่อการ ทำงานเช่นกัน เนื่องจากเป็นวัยที่ยังมีความคล่องแคล่ว กระฉับกระเฉง ทำให้การปฏิบัติงาน ต่าง ๆ เป็นไปอย่างราบรื่น และไม่ผิดพลาด

ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งและเชื้อชาติของพนักงาน

ตำแหน่ง เชื้อชาติ	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม	
	ไทย	31	77.50	36	100.00	8	100.00	75
จีน	9	22.50	-	-	-	-	9	10.71
รวม	40	100.00	36	100.00	8	100.00	84	100.00

ผลสรุปของตารางนี้คือ พนักงานส่วนใหญ่มีเชื้อชาติไทยถึงร้อยละ 89.29 และมีเชื้อชาติจีนเพียงร้อยละ 10.71 จะเห็นได้ว่าพนักงานเชื้อชาติจีนมีในกลุ่มที่ 1 เท่านั้น คือ เป็นพนักงานที่ได้ปฏิบัติงานร่วมกับสถานธนาฑูบาลตั้งแต่เริ่มจัดตั้ง โดยมีตำแหน่งผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ และพนักงานรักษาของ ตามลำดับ ซึ่งพนักงานกลุ่มนี้มีผลต่อการดำเนินงานของสถานธนาฑูบาลพอสมควร เนื่องจากพนักงานเชื้อชาติจีนบางคนแม้จะพออ่าน เขียน ภาษาไทยได้ แต่ก็ยังพูดภาษาไทยไม่ค่อยชัด และผู้จัดการที่มีเชื้อชาติจีนก็ไม่ค่อยให้ความสนใจกับคำสั่งระเบียบที่ส่งไปจากสำนักงานบริหารกิจการสถานธนาฑูบาล โดยให้พนักงานมัธูซีเป็นผู้รับทราบ และถ่ายทอดให้กับพนักงานอื่นแทนตน นอกจากนั้นก็มักไม่ค่อยมีความสัมพันธ์ในแบบไม่เป็นพิธีการ (Informal) กับผู้บังคับบัญชาเท่าใดนัก ทำให้ระบบการบังคับบัญชาภายในสถานธนาฑูบาลเป็นแบบพิธีการเกินไป จนเกิดความไม่เป็นมิตรระหว่างผู้จัดการกับพนักงาน ซึ่งทางสำนักงานบริหารกิจการสถานธนาฑูบาลควรจะต้องให้ความสำคัญกับเรื่องนี้เป็นอย่างมาก ควรจะได้มีการซักซ้อมความเข้าใจถึงลักษณะการบริหารงานที่ดี และหลักมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งจะทำให้เกิดผลดีกับการดำเนินงานของสถานธนาฑูบาลกรุงเทพมหานครในส่วนรวม

ส่วนด้านสัญชาตินั้น ปรากฏว่าพนักงานทุกคนมีสัญชาติไทย คือคิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งสรุปผลจากคำตอบในแบบสอบถาม โดยไม่ได้แสดงตารางการแจกแจงแต่อย่างใด

ตารางที่ 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งและระดับการศึกษาของพนักงาน

ตำแหน่ง การศึกษา	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม	
	1	2.50	-	-	3	37.50	4	4.76
ประมมา ต้น	1	2.50	-	-	3	37.50	4	4.76
ประมมา ปลาย	2	5.00	-	-	2	25.00	4	4.76
มัธยมมา ต้น	19	47.50	11	30.56	2	25.00	32	38.10
มัธยมมา ปลาย	6	15.00	12	33.33	1	12.50	19	22.62
อาชีวศึกษา	11	27.50	12	33.33	-	-	23	27.38
อุดมศึกษา	1	2.50	1	2.78	-	-	2	2.38
รวม	40	100.00	36	100.00	8	100.00	84	100.00

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 4 คือ พนักงานส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คือมีถึงร้อยละ 38.10 รองลงมาร้อยละ 27.38 เป็นพนักงานที่สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวะ ซึ่งมีทั้งอาชีวศึกษาชั้นต้น และอาชีวศึกษาชั้นสูง มีผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายประมาณร้อยละ 23.81 ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น และตอนปลายนั้นอยู่ในระดับเดียวกัน คือ ร้อยละ 4.76 สำหรับพนักงานที่จบการศึกษาระดับอุดมศึกษามีเพียงร้อยละ 2.38

จะเห็นว่าพื่นความรู้สูงสุดของพนักงานส่วนใหญ่ค่อนข้างน้อย คือ อยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นถึงร้อยละ 38.10 ถึงแม้ว่าลักษณะงานของสถานธนานุบาลจะเป็นลักษณะที่ไม่ต้องอาศัย เทคนิคเฉพาะ แต่ก็ควรคัดเลือกพนักงาน หรือสรรหาพนักงานที่มีความรู้อย่างน้อยระดับอาชีวศึกษาขึ้นไป เพื่อไม่ให้เกิดความยุ่งยากในการพิจารณา เลื่อนตำแหน่งขึ้นสูงในภายหน้า และถึงแม้จะไม่ต้องใช้ความรู้มาก เช่น ตำแหน่งพนักงานเขียนตัว ที่เพียงแต่เขียนตัวรับจํานำตามที่ถูกจัดการสั่ง และจดยรายละเอียดยจากบัตรประจำตัวประชาชน แต่ในบางครั้งก็ต้องปฏิบัติงานอื่นแล้วแต่จะได้รับการมอบหมาย ซึ่งหากมีความรู้สูงขึ้นมาบ้างก็จะทำให้ผู้มอบหมายงานมีความไว้วางใจในการปฏิบัติงานของเขาได้ และเมื่อปฏิบัติงานนานขึ้นก็จะสามารถสอบ เลื่อนตำแหน่งได้จนกระทั่งถึงตำแหน่งผู้จัดการ ดังนั้น ทางสำนักงานบริหารกิจการสถานธนานุบาลกรุงเทพมหานครจึงน่าจะพิจารณาวุฒิการศึกษาอย่างต่ำที่สุดให้เหมาะสมด้วยในการสรรหาพนักงานครั้งต่อ ๆ ไป

ตารางที่ 5 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งและระยะเวลาทำงานของพนักงาน

ตำแหน่ง เวลา	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม	
	น้อยกว่า 1 ปี	-	-	5	13.89	-	-	5
1 - 5 ปี	2	5.00	22	61.11	-	-	24	28.57
6 - 10 ปี	2	5.00	9	25.00	2	25.00	13	15.48
11 - 15 ปี	9	22.50	-	-	4	50.00	13	15.48
16 - 20 ปี	15	37.50	-	-	2	25.00	17	20.24
มากกว่า 20 ปี	12	30.00	-	-	-	-	12	14.28
รวม	40	100.00	36	100.00	8	100.00	84	100.00

จากตารางนี้พบว่า พนักงานส่วนใหญ่วิบัติงานอยู่กับสถานธนาภูบาลประมาณ 1-5 ปี คือมีอยู่ร้อยละ 28.57 นอกจากนั้นมีระดับที่ใกล้เคียงกัน คือ อายุการทำงาน 16-20 ปี มีอยู่ร้อยละ 20.24 รองลงมา คือ อายุการทำงาน 6-10 ปี เท่ากับอายุการทำงาน 11-15 ปี คือมีอยู่ร้อยละ 15.48 ส่วนอายุการทำงานมากกว่า 20 ปี มีอยู่ร้อยละ 14.28 และอายุการทำงานน้อยกว่า 1 ปี มีน้อยที่สุด คือมีเพียง 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.95

จะเห็นว่าพนักงานที่มีอายุการทำงานมากกว่า 20 ปี มีอยู่เฉพาะในกลุ่มที่ 1 ซึ่งได้แก่ ตำแหน่งผู้จัดการ และพนักงานรักษาของเท่านั้น ส่วนพนักงานที่มีอายุการทำงานมากกว่า 10 ปี แต่ไม่เกิน 20 ปี มีอยู่ 24 คนในกลุ่มที่ 1 ซึ่งถือว่าเป็นผู้มีประสบการณ์ทำงานค่อนข้างสูง ดังนั้น จากการศึกษาสำนักงานบริหารกิจการสถานธนาภูบาลกรุงเทพมหานคร มีโครงการเพิ่มการจัดตั้งสถานธนาภูบาลให้มีมากเพิ่มขึ้น จึงไม่น่าที่จะมีปัญหาด้านการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งผู้จัดการ คือ ควรจะคัดเลือกจากพนักงานที่มีอายุการทำงานค่อนข้างสูง เหล่านี้ให้สอบเลื่อนขั้นขึ้นมา เป็นผู้ช่วยผู้จัดการ เพื่อเตรียมการ เป็นผู้จัดการได้ต่อไป

ตารางที่ 6 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งและลักษณะการเข้าทำงานของพนักงาน

ตำแหน่ง การเข้างาน	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม	
	สอบคัดเลือก	26	65.00	36	100.00	5	62.50	67
โอนย้ายภายใน กทม.	-	-	-	-	-	-	-	-
โอนย้ายจากที่อื่น	-	-	-	-	-	-	-	-
ชักชวน	14	35.00	-	-	3	27.50	12	20.24
รวม	40	100.00	36	100.00	8	100.00	84	100.00

ผลจากการวิเคราะห์ตารางนี้ปรากฏว่า พนักงานสถานธนาบุญมาเข้ามาทำงานโดยผ่าน การสอบคัดเลือกตามระเบียบคิดเป็นร้อยละ 73.76 ของพนักงานทั้งหมด ส่วนที่เหลือร้อยละ 20.24 นั้น เป็นพนักงานที่เข้ามาทำงานโดยได้รับการชักชวนมา ที่เป็นเช่นนี้เพราะในระยะแรกของการจัด ตั้งสถานธนาบุญมา ไม่สามารถที่จะคัดเลือกพนักงานจากหน่วยงานภายในของกรมการปกครองให้รับ ตำแหน่งผู้จัดการได้เลย เพราะผู้จัดการจะต้องมีความสามารถเฉพาะตัว ในการดูทรัพย์สินรับจํานำ ทางกรมการปกครองจึงต้องให้ผู้ที่ เคยปฏิบัติงานในโรงรับจํานำ เอกชน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นชาวจีน ดังกล่าวมาแล้ว ให้ เข้าปฏิบัติงานในสถานธนาบุญมา เพื่อการดำเนินงานจะได้ทำได้ทันทีที่การ ก่อสร้างตัวอาคาร เสร็จเรียบร้อย แต่ในระยะหลังที่ลักษณะงาน เป็นระเบียบมากขึ้น ก็ได้มีการกำหนด ระเบียบในการคัดเลือกบุคคล เข้าปฏิบัติงานในสถานธนาบุญมา ดังนั้นจำนวนพนักงานที่เข้าทำงาน โดยผ่านการสอบคัดเลือกจึงสูงถึงร้อยละ 79.76 ซึ่งส่วนใหญ่ก็รับ เฉพาะตำแหน่งผู้ช่วยพนักงาน เขียนตัว และภารโรง เท่านั้น

ตารางที่ 7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งและการเรียนรู้วิธีการรับจำนำของพนักงาน

ตำแหน่ง การเรียนรู้	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม	
	เคย	29	72.50	22	61.11	5	62.50	56
ไม่เคย	11	27.50	14	38.89	3	37.50	28	33.33
รวม	40	100.00	36	100.00	8	100.00	84	100.00

จากคำถามที่ว่า "ก่อนที่จะมาจะเข้าทำงานในสถานธนาฑูบาล ท่านเคยเรียนรู้วิธีการรับจำนำจากหนังสือ หรือมีผู้เล่าให้ฟังบ้างหรือไม่" พบว่า พนักงานส่วนใหญ่มีการเรียนรู้วิธีการรับจำนำก่อนเข้าทำงานในสถานธนาฑูบาล โดยมีถึงร้อยละ 66.67 และพนักงานทั้ง 3 กลุ่มก็มีสัดส่วนของการเคยเรียนรู้วิธีการรับจำนำมาก่อนมากกว่าการไม่เคยเรียนรู้ทั้งสิ้น ซึ่งจากการเรียนรู้วิธีการรับจำนำมาก่อนนี้ ทำให้การปฏิบัติงานของพนักงานเป็นไปโดยสะดวกยิ่งขึ้น เพราะรู้ขั้นตอนต่าง ๆ ดีพอแล้ว เมื่อเข้ามาปฏิบัติงานจึงเพียงแต่ศึกษากฎ ระเบียบ เพิ่มเติม และปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎระเบียบที่กำหนดไว้ ก็จะไม่ก่อให้เกิดปัญหาในการดำเนินงานสถานธนาฑูบาลแต่อย่างใด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับความ เห็นต่อความ เรียบร้อยในการควบคุม การปฏิบัติงานภายในสถานธนาฑูบาล

ตำแหน่ง ความคิดเห็น	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	12	30.00	10	27.78	4	50.50	26	30.95
เห็นด้วย	18	45.00	16	44.44	3	37.50	37	44.05
ไม่ออกความเห็น	9	22.50	10	27.78	1	12.50	20	23.81
ไม่เห็นด้วย	1	2.50	-	-	-	-	1	1.19
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	40	100.00	36	100.00	8	100.00	84	100.00

จากตารางนี้ จะเห็นว่าพนักงานเห็นด้วยว่าการควบคุมการปฏิบัติงานภายในสถานธนาฑูบาล เป็นไปด้วยความ เรียบร้อย คือ มีจำนวนถึงร้อยละ 75 เมื่อรวมทั้งระดับความเห็นด้วยอย่างยิ่งและ เห็นด้วย ในการตอบแบบสอบถามข้อนี้มีพนักงานที่ไม่เห็นด้วยกับความ เรียบร้อยในการควบคุมการ ปฏิบัติงาน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.19 และพนักงานไม่ออกความเห็นร้อยละ 23.81 เมื่อ พิจารณารวมทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า ส่วนใหญ่พนักงานจะมีความ เห็นด้วยกับความ เรียบร้อยในการควบคุม การปฏิบัติงานภายในสถานธนาฑูบาล

จะพบว่าพนักงานระดับล่างสุดคือ ภารโรง มีความเห็นด้วยกับความ เรียบร้อยในการ ควบคุมการปฏิบัติงานภายในสถานธนาฑูบาล ในอัตราที่สูงกว่าพนักงานระดับอื่น และพนักงานกลุ่ม ตำแหน่งที่ 2 คือ พนักงานทะเบียน และพนักงานเขียนตัวมีอัตราการไม่ออกความเห็นมากที่สุด แต่ เมื่อเทียบกับผู้ที่เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งแล้ว ก็ยังอยู่ในอัตราที่น้อยกว่า ดังนั้นแม้ว่าการ ควบคุมจะเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้จัดการซึ่งอยู่ในกลุ่มตำแหน่งที่ 1 แต่เพียงผู้เดียว แต่พนักงาน ตำแหน่งอื่น ๆ ก็เห็นด้วยว่าการควบคุมการปฏิบัติงาน เป็นไปอย่าง เรียบร้อยแม้แต่ในกลุ่มที่ 1 เอง

ตารางที่ 9 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับความ เห็นต่อการใช้ความรู้ความสามารถ
ในการปฏิบัติงานของพนักงาน

ตำแหน่ง การใช้ความรู้	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม	
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	26	65.00	22	61.11	4	50.00	52
เห็นด้วย	12	30.00	9	25.00	4	50.00	25	29.76
ไม่ออกความเห็น	2	5.00	5	13.89	-	-	7	-
ไม่เห็นด้วย	-	-	-	-	-	-	-	-
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	40	100.00	36	100.00	8	100.00	84	100.00

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 9 เกี่ยวกับความเห็นที่ว่าพนักงานทุกคนในสถานธนานุบาล
ปฏิบัติงานโดยใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ พบว่าไม่มีผู้ไม่เห็นด้วยกับค่ากล่าวนี้เลย คงมี
แต่ผู้ไม่ออกความเห็นร้อยละ 8.33 เห็นด้วยร้อยละ 29.76 และเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 61.91
นั่นคือ พนักงานทุกคนใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะเป็นพนักงาน
ในกลุ่มใดก็ตาม

เมื่อพิจารณาแต่ละกลุ่มตำแหน่งจะพบว่า พนักงานในกลุ่มตำแหน่งที่ 2 มีอัตราการไม่
ออกความเห็นสูงสุด จึงทำให้อัตราการเห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างยิ่งของพนักงานกลุ่มนี้น้อยกว่ากลุ่ม
อื่น ๆ ซึ่งอาจ เป็นเพราะว่าพนักงานในกลุ่มนี้มีระดับความรู้ทางการศึกษาคละกันตั้งแต่ระดับมัธยม
ศึกษาตอนต้น ถึงระดับปริญญาตรี ในขณะที่ลักษณะงานของพนักงานกลุ่มนี้ คือพนักงานทะเบียน
และพนักงานเขียนตัว เป็นไปในลักษณะการคัดลอกรายการและการขวกลบตัวเลขแบบธรรมดา
ไม่ต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ในทางอื่น ๆ จึงทำให้ไม่สามารถออกความเห็นได้ว่า ใช้ความรู้ความ
สามารถในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ทางสำนักงานบริหารกิจการสถานธนานุบาลจึงนำที่จะพิจารณา
มอบหมายงานและความรับผิดชอบ ให้เหมาะสมกับระดับความสามารถของพนักงานด้วยในกรณี
ที่สามารถพิจารณาได้ เพื่อการดำเนินงานของสถานธนานุบาลจะได้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

ตารางที่ 10 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับความ เห็น เกี่ยวกับความ เหมาะสมของ สภาพแวดล้อม ในสถานธนาฑนบาล

ตำแหน่ง ความคิดเห็น	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม	
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5	12.50	-	-	-	-	5
เห็นด้วย	16	40.00	16	44.44	5	62.50	37	44.05
ไม่ออกความเห็น	6	15.00	5	13.89	-	-	11	13.10
ไม่เห็นด้วย	9	22.50	13	36.11	2	25.00	24	28.57
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4	10.00	2	5.56	1	12.50	7	8.33
รวม	40	100.00	36	100.00	8	100.00	84	100.00

จากคำถามที่ว่า "ท่าน เห็นด้วยหรือไม่ว่าสภาพแวดล้อมในที่ทำงาน เช่น การจัดสถานที่ แสงสว่าง การถ่ายเพของอากาศ ฯลฯ เหมาะสมดีกับการทำงานของท่าน" มีพนักงานไม่ออกความเห็นร้อยละ 13.10 ส่วนความเห็นในทางบวก ระดับความเห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 5.95 เห็นด้วยร้อยละ 44.05 รวม เป็นความเห็นทางบวกร้อยละ 50 ในขณะที่พนักงานไม่เห็นด้วย ร้อยละ 28.57 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 8.33 รวม เป็นความเห็นทางลบ ร้อยละ 36.90 ซึ่งน้อยกว่าความเห็นทางบวก จึงสรุปได้ว่า พนักงานครึ่งหนึ่ง เห็นว่าสภาพแวดล้อมในที่ทำงาน เหมาะสมดีแล้ว และไม่ว่าจะพิจารณาพนักงานกลุ่มใด ก็พบว่าความเห็นทางบวกมีมากกว่าความเห็นทางลบ แต่จะเห็นว่าพนักงานระดับกลาง คือพนักงานทะเบียน และพนักงานเขียนตัว มีอัตราความเห็นทางลบ คือไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง มากกว่าพนักงานระดับอื่น ซึ่งผู้จัดการสถานธนาฑนบาลควรหมั่นตรวจตราสภาพภายในที่ทำการ และเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่ดี สนองความต้องการของพนักงานให้ได้มากที่สุด เพราะภาวะจิตใจที่ดีจะส่งผลให้พนักงานตั้งใจปฏิบัติงาน ให้ได้ผลดีด้วย

ตารางที่ 4.1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับความ เห็น ในความตั้งใจปฏิบัติงานและความ
 สำนึกของพนักงาน

ตำแหน่ง ความตั้งใจ	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	18	45.00	6	16.67	6	75.00	30	35.71
เห็นด้วย	13	32.50	16	44.44	1	25.00	30	35.71
ไม่ออกความเห็น	7	17.50	9	25.00	1	25.00	17	20.25
ไม่เห็นด้วย	2	5.00	4	11.11	-	-	6	7.14
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-	1	2.78	-	-	1	1.19
รวม	40	100.00	36	100.00	8	100.00	84	100.00

ความเห็นของพนักงานต่อคำถาม "ท่าน เห็นด้วยหรือไม่ว่า ในสถานธนาฑูบาลนี้ เจ้าหน้าที่
 ทุกคนปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจและสำนึกกัันดี" พนักงานมีความเห็น เป็นลำดับดังนี้คือ เห็นด้วย-
 อย่างยิ่งและเห็นด้วยรวม เป็นร้อยละ 71.42 ไม่ออกความเห็นร้อยละ 20.25 ไม่เห็นด้วยและ
 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 8.33 สรุปได้ว่าพนักงานทุกคนในสถานธนาฑูบาลตั้งใจปฏิบัติงานดีและ
 มีความสำนึกกัันด้วย แต่จะเห็นว่าอัตราการไม่ออกความเห็นของพนักงานค่อนข้างสูง และมีผู้ที่
 มีความเห็น ในทางลบต่อคำถามนี้ เป็นอัตราร้อยละ 8.33 ซึ่งถ้านำมารวมกันแล้ว เปรียบเทียบกับ
 ความเห็น ในทางบวก จะได้เป็นอัตราส่วน 1 : 2 โดยประมาณ แม้ว่าจะเป็นส่วนน้อยที่ เห็น
 ว่าพนักงานไม่ค่อยตั้งใจปฏิบัติงาน และไม่มีควมสำนึกดี แต่ก็ เป็นจุดสำคัญที่ทางผู้บังคับบัญชาทุก
 ระดับควรให้ความสนใจ และพยายามแก้ไขให้ปัญหาทุกอย่างลุล่วงไปด้วยดี เพราะการปฏิบัติงาน
 ที่ได้ผลเต็มที่ ในขณะที่พนักงานทุกคนร่วมมือตั้งใจกันปฏิบัติงาน จะทำให้เกิดผลดีต่อสถานธนาฑูบาล
 กรุงเทพมหานครโดยส่วนรวมด้วย

ตารางที่ 12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับความเห็นเกี่ยวกับความพอใจและความเหมาะสมของสวัสดิการที่พนักงานได้รับ

ตำแหน่ง ความคิดเห็น	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		รวม	
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	-	-	-	-	-	-	-
เห็นด้วย	3	7.50	1	2.78	-	-	4	4.76
ไม่ออกความเห็น	14	35.00	8	22.22	1	12.50	23	27.38
ไม่เห็นด้วย	13	32.50	12	33.33	4	50.00	29	34.53
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	10	25.00	15	41.67	3	37.50	28	33.33
รวม	40	100.00	36	100.00	8	100.00	84	100.00

ผลการวิเคราะห์ตารางที่ 12 พบว่า พนักงานส่วนใหญ่ไม่พอใจในสวัสดิการที่ได้รับ และเห็นว่าสวัสดิการนั้นยังไม่เหมาะสม โดยพนักงานที่เห็นด้วยมีเพียงร้อยละ 4.76 เท่านั้น และไม่มีพนักงานผู้ใดออกความเห็นในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งด้วย ไม่ออกความเห็นร้อยละ 27.38 ความเห็นในทางลบคือไม่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง รวมเป็นร้อยละ 67.86 ซึ่งจะเห็นว่า พนักงานในกลุ่มที่ 3 ไม่มีผู้ใดเห็นด้วยเลย กลุ่มที่ 2 มีผู้เห็นด้วยเพียง 2 ราย ส่วนกลุ่มที่ 1 มี 3 ราย คิดเป็นร้อยละเพียง 7.50 ของพนักงานในกลุ่มที่ 1

เรื่องของสวัสดิการเป็นเรื่องที่สำคัญไม่น้อยในการปฏิบัติงานทุกวัน และในฐานะที่ พนักงานสถานธนาอนุบาลกรุงเทพมหานคร เป็นพนักงานของส่วนราชการเช่นกัน ทางคณะกรรมการ บริหารกิจการสถานธนาอนุบาล และสำนักงานบริหารกิจการสถานธนาอนุบาล จึงควรที่จะพิจารณา เพิ่มสวัสดิการให้กับพนักงานสถานธนาอนุบาลบ้าง เพราะถือเป็นสิ่งจูงใจให้พนักงานตั้งใจปฏิบัติงาน นอกเหนือไปจากเงินเดือนและเงินบำเหน็จรางวัลประจำปีด้วย และควรที่จะเร่งพิจารณาโดยรีบด่วน เนื่องจากอัตราของผู้เห็นว่าสวัสดิการในขณะนี้เหมาะสมแล้วมีน้อยมาก

สรุปผลการสำรวจภาคสนาม

ในการจัดทำตารางเพื่อวิเคราะห์ผลจากแบบสอบถาม ประกอบกับสิ่งที่ได้พบจากการสังเกตการณ์การปฏิบัติงานของพนักงานประจำสถานธนาณูบาลกรุงเทพมหานครแต่ละแห่ง สรุปความได้ว่า ในการปฏิบัติงานของพนักงานนั้น พนักงานหญิงจะได้รับการส่งเสริมเลื่อนขั้นให้มีตำแหน่งผู้จัดการนั้นน้อยมาก คือส่วนใหญ่แล้วผู้บังคับบัญชาของสถานธนาณูบาลจะเป็นเพศชาย แต่พนักงานส่วนใหญ่ของสถานธนาณูบาลก็เป็นเพศหญิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งตำแหน่งพนักงานบัญชี พนักงานทะเบียน และพนักงานเขียนตัว ซึ่งการที่มีพนักงานหญิงปฏิบัติหน้าที่ด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ นับว่าเป็นการเหมาะสมแล้ว เพราะพนักงานหญิงค่อนข้างจะปฏิบัติงานด้วยความละเอียดลออ ระมัดระวัง และปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบมากกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับพนักงานชาย ส่วนตำแหน่งพนักงานรักษาของและภารโรงนั้น จะเป็นเพศชายเป็นส่วนใหญ่ พนักงานที่ปฏิบัติงานอยู่กับสถานธนาณูบาลมีตั้งแต่อายุ 21 ปี จนกระทั่งถึงมากกว่า 50 ปี โดยพนักงานที่อายุมากจะเป็นพนักงานในระดับสูง คือ ผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ และพนักงานรักษาของ เป็นพนักงานที่ร่วมปฏิบัติงานตั้งแต่เริ่มจัดตั้งสถานธนาณูบาลใน พ.ศ. 2505 และพนักงานเหล่านี้ส่วนใหญ่ก็เป็นชาวจีน คือมีพนักงานเชื้อชาติจีน 9 คน ร่วมปฏิบัติงานอยู่ด้วย ซึ่งลักษณะการเข้ามาทำงานของชาวจีนนี้คือ ได้รับการชักชวนให้เข้ามาปฏิบัติงาน โดยไม่ต้องผ่านการสอบเข้าทำงาน เช่น ระเบียบที่กำหนดไว้ในปัจจุบันนี้ พนักงานเชื้อชาติจีนนี้มีผลต่อการจัดการและการดำเนินงานของสถานธนาณูบาลพอสมควร เนื่องจากคนเหล่านี้เคยทำงานในโรงรับจำนำเอกชนมาก่อน มีประสบการณ์มาก จึงมักใช้เล่ห์เพทุบาย กระทำการทุจริต ยักยอกผลประโยชน์ของสถานธนาณูบาลไปเป็นส่วนตัว เช่นที่เคยปฏิบัติเมื่ออยู่โรงรับจำนำเอกชน นอกจากนี้แล้วบางคนยังพูดภาษาไทยไม่ค่อยชัดอีกด้วย และไม่คอยรับทราบกฎระเบียบที่ส่งไปจากสำนักงานบริหารกิจการสถานธนาณูบาล โดยให้พนักงานบัญชีเป็นผู้ถ่ายทอดข้อความให้คนฟังอีกทีหนึ่ง จึงมักจะทำให้พนักงานไม่ค่อยมีความนับถือผู้บังคับบัญชาเท่าใดนัก แต่ในกรณีของการปฏิบัติงานประจำสายการบังคับบัญชาที่กำหนดไว้ยังใช้ได้ผลเสมอ เพียงแต่มีความสัมพันธ์กัน เฉพาะในรูปของพิธีการเท่านั้นระหว่างผู้จัดการกับพนักงาน

ในด้านของการจัดการและการดำเนินงานของสถานธนาณูบาล สรุปผลจากแบบสอบถามได้ว่า การวางแผนการมอบหมายงาน และการควบคุมเป็นไปอย่างเรียบร้อยตามกฎระเบียบที่

กำหนดไว้ โดยมีผู้จัดการสถานธนาณูบาลเป็นผู้ดำเนินการ ส่วนการคัดเลือกพนักงาน เป็นไปตามระเบียบการคัดเลือกบุคคลของการพาณิชย์ กรุงเทพมหานคร และมีการกำหนดหน้าที่ให้ปฏิบัติ เสนอรายงานต่อผู้บังคับบัญชาทั้งรายวัน และรายเดือน พนักงานพยายามใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่คิด เป็นร้อยละ 71.42 และในขณะที่เดียวกันก็มีความสามัคคีกันดีด้วย ในหมู่พนักงาน และจากการสังเกตการณ์พบว่า อัตราของพนักงานแต่ละตำแหน่งในสถานธนาณูบาลนั้น เหมาะสมแล้ว คือปริมาณของงานในแต่ละวันไม่มากเกินไปเกินกว่าความสามารถของพนักงานที่จะรับปฏิบัติได้ การปฏิบัติงานของพนักงานที่จะให้ผลดี มีประสิทธิภาพสูงคือ พนักงานต้องปฏิบัติต่อเนื่องกันตามลำดับ และปฏิบัติหน้าที่ของตนทันทีที่มีเหตุการณ์เกี่ยวข้องเกิดขึ้น ซึ่งจะทำให้การลงรายการในรายงาน สมุดทะเบียน สมุดบัญชี หรือการบิดต้นขั้วเกิดขึ้นทันเวลา ไม่มีงานค้าง สามารถสรุปผลรายงานประจำวันได้ทันตาม เวลาทำการที่กำหนด

ในส่วนของสภาพแวดล้อมของสถานธนาณูบาลที่จะมีผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงาน นั้น มีสถานธนาณูบาลฯ เทเวศร์แห่งเดียวที่สภาพแวดล้อมไม่ดี เนื่องจากอยู่ติดกับตลาดสด พ่อค้าแม่ค้าตั้งของขายกันจนแทบจะปิดทางเดิน เข้า - ออก พนักงานต้องทนกับกลิ่นที่ไม่สะอาด และความสกปรกที่เกิดต่อเนื่องมาจากบริเวณตลาด นอกจากนั้นแล้ว สภาพภายในสถานธนาณูบาลก็ค่อนข้างคับแคบ ทำให้พนักงานบางคนเสนอให้ติดตั้งเครื่องปรับอากาศ และทำบานประตูกระจกเพื่อบรรเทากลิ่นเหม็น และเสียงรบกวนจากภายนอก ส่วนสถานธนาณูบาลแห่งอื่นไม่มีปัญหาแต่อย่างใด สำหรับสภาพอาคารภายนอกของสถานธนาณูบาลทุกแห่งจัดอยู่ในเกณฑ์ดี เรื่องของเครื่องอำนวยความสะดวกภายในสถานธนาณูบาลนั้น ทุกแห่งมีไฟฟ้า พัดลม ฯลฯ แต่พนักงานส่วนใหญ่ต้องการให้มีการติดตั้งเครื่องทำน้ำเย็น หรือตู้เย็น เพื่ออำนวยความสะดวกยิ่งขึ้นทั้งต่อพนักงานและผู้มาใช้บริการ ปรับปรุงเครื่องสุขภัณฑ์ในห้องน้ำ และเพิ่มจำนวนพัดลมให้มากขึ้น

จากการที่ผู้วิจัยไปแจกแบบสอบถามแก่พนักงานที่ปฏิบัติงานในสถานธนาณูบาลกรุงเทพมหานครแต่ละแห่ง ผู้วิจัยได้สังเกตการณ์การปฏิบัติงาน ทำเลที่ตั้ง และส่วนประกอบต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

1. สถานธนาณูบาลกรุงเทพมหานคร คลองเตย ตั้งอยู่ริมถนนพระราม 4 เลียบทางรถไฟช่องนนทรีไปเล็กน้อย มีบริเวณชุมนุมชนใกล้เคียง เช่น ตลาดท่าเรือคลองเตย

ศูนย์การค้าพระราม 4 โรงภาพยนตร์คลองเตยรามมา โรงงานยาสูบ และการไฟฟ้านครหลวง คลองเตย เป็นต้น แม้ว่าจะไม่ใช่ที่ที่มีประชาชนเดินเท้าผ่านไปมามาก แต่ก็เป็นที่ให้บริการ รับจ่านำที่หาได้ง่ายที่สุดในบริเวณนั้น กอปรกับที่มีแหล่งชุมนุมชนใกล้เคียงหลายแห่ง จึงมีผู้ใช้บริการเป็นจำนวนมาก สถานธนาภูบาลนี้ตั้งอยู่ติดกับถนนใหญ่ แต่ก็ไม่ได้ได้รับความเดือดร้อน จากเสียงรบกวนของเครื่องยนต์ เนื่องจากมีประตูกระจกปิดกัน และเนื่องจากเป็นอาคารเช่า จากสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ จึงมีลักษณะเป็นตึกแถวธรรมดา บรรยากาศภายใน สว่างพอสมควร แต่ก็ค่อนข้างอับในด้านหลัง เพราะปิดทึบหมด การปฏิบัติงานของพนักงาน เป็น ไปอย่าง เรียบร้อยมีความสามัคคี ความผูกพันของผู้จัดการและพนักงานอยู่ในเกณฑ์ดี คือ ไม่เป็น ลักษณะพิธีการจนเกินไป

2. สถานธนาภูบาลกรุงเทพมหานคร ประดิพัทธ์ ตั้งอยู่ริมถนนประดิพัทธ์ เลยสี่แยกสะพานควายไปเล็กน้อย มีบริเวณชุมนุมชนใกล้เคียง เช่น ตลาดศรีสุภราช ศูนย์ การค้าเมอร์รี่คิงส์ โรงภาพยนตร์เฉลิมสิน และสำนักงานใหญ่ของธนาคารออมสิน เป็นต้น เดิมสถานธนาภูบาลนี้ตั้งอยู่ใกล้กับสี่แยกสะพานควาย ซึ่งมีประชาชนเดินทางผ่านวันหนึ่ง ๆ เป็นจำนวนมาก ผลการดำเนินงานอยู่ในเกณฑ์ดี ต่อมาต้องย้ายที่ตั้งเข้ามาทางถนนประดิพัทธ์ ที่เป็นที่ตั้งปัจจุบันนี้ ทำให้ไกลออกมาจากบริเวณสี่แยกสะพานควาย ในระยะแรกของการย้าย มาที่ตั้งใหม่ ผลการดำเนินงานลดลงไปมาก เพราะประชาชนที่เคยใช้บริการไม่ได้ติดตามว่า ที่ตั้งใหม่อยู่ที่ไหน และเป็นการสะดวกมากกว่าในการใช้บริการของโรงรับจ่านำเอกชนที่มีอยู่ มากในบริเวณสี่แยกสะพานควาย ทางสถานธนาภูบาลจึงต้องคิดป้ายประกาศให้ทราบว่าเป็น โรงรับจ่านำของรัฐบาล ดอกเบี้ยต่ำ แต่ก็ต้องอาศัยเวลานานพอสมควรกว่าผลการดำเนินงาน จะอยู่ในระดับปกติ บรรยากาศภายในสถานธนาภูบาลนี้ทึบทึมมาก ควรจะเพิ่มปริมาณแสงสว่าง ให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนด้านหลังของเคาน์เตอร์ที่ทำการ ที่แม้จะมีบริเวณกว้าง กว่าสถานธนาภูบาลแห่งอื่นแต่ก็ไม่ค่อยสว่าง ไม่เอื้ออำนวยให้พนักงานอยากปฏิบัติงานเลย สถานธนาภูบาลนี้ตั้งอยู่ติดถนนใหญ่เช่นกัน แต่ไม่มีประตูกระจกตรงทางเดินเข้า-ออกแต่อย่างใด

3. สถานธนาภูบาลกรุงเทพมหานคร ดินแดง ตั้งอยู่บริเวณสามแยกดินแดง ริมถนนดินแดง มีบริเวณชุมนุมชนใกล้เคียง เช่น อาคารสงเคราะห์ดินแดง โรงเรียนพิบูล ประชาสรรค์ โรงพยาบาลราชานุกูล ธนาคารออมสิน ศูนย์เยาวชนไทย-ญี่ปุ่น สำนักงาน ใหญ่กรุงเทพมหานคร เป็นต้น ที่ตั้งของสถานธนาภูบาลนี้อยู่ในท่าเลดี เนื่องจากอยู่ในบริเวณของ

อาคารสูง เคราะหัดินแดง ซึ่งมีประชาชนระดับรายได้ต่ำและปานกลางอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ทรัพย์สินจำนำประเภทเครื่องใช้ในครัวจะพบมากที่สถานธนาขุนบาลนี้ เมื่อเทียบกับสถานธนาขุนบาลอื่น มีบรรยากาศภายในสถานธนาขุนบาลดี สว่าง โล่ง โถง แม้ด้านหน้าจะติดถนนใหญ่ แต่ก็มีประตูกระจกกันเสียงรบกวนจากภายนอก ส่วนด้านหลังของอาคารเป็นที่ว่าง จึงไม่เกิดความรู้สึกอึดอัด เมื่อเข้าไปภายในสถานธนาขุนบาล มีผลให้การปฏิบัติงานของพนักงาน เป็นไปด้วยดี

4. สถานธนาขุนบาลกรุงเทพมหานคร สวีราษฎร์ตั้งอยู่ริมถนนบำรุงเมือง ทางเข้าสถานีตำรวจนครบาลสำราญราษฎร์ มีบริเวณชุมชนใกล้เคียงกัน เช่น วัดเทพธิดาราม โบสถ์พราหมณ์ ศาลว่าการกรุงเทพมหานคร และสถานีตำรวจนครบาลสำราญราษฎร์ เป็นต้น สถานธนาขุนบาลนี้มีผลการดำเนินงานค่อนข้างดีเช่นกัน แม้ว่าจะไม่ใช่ที่มีประชาชนเดินเท้าผ่านไปมามาก เพราะผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ก็คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจและครอบครัวที่อาศัยอยู่ในแฟลตตำรวจภายในบริเวณสถานีตำรวจนครบาลสำราญราษฎร์ และข้าราชการกรุงเทพมหานครที่ปฏิบัติงานอยู่ที่ศาลว่าการกรุงเทพมหานคร บรรยากาศภายในดี สว่าง และมีประตูกระจกปิดกันทางเดิน เข้าออก

5. สถานธนาขุนบาลกรุงเทพมหานคร เทเวศร์ ตั้งอยู่ริมถนนสามเสน แขวงสะพานเทเวศร์นฤมิตร มีบริเวณชุมชนใกล้เคียง เช่น ตลาดเทเวศร์ ตลาดจันทร์ประวัติร วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา ห้องสมุดแห่งชาติ และกระทรวงสาธารณสุข เป็นต้น เนื่องจากที่ตั้งของสถานธนาขุนบาลนี้อยู่ติดกับตลาดสดเทเวศร์ เป็นบริเวณที่มีผู้คนพลุกพล่านมาก ทำให้สภาพแวดล้อมภายนอกไม่ดี มีกลิ่นเหม็นและเสียงรบกวน เนื่องจากมีการค้าขายตลอดวัน พ่อค้าแม่ค้าตั้งของขายจนแทบจะปิดทางเดิน เข้า-ออก และทำให้พื้นเฉอะแฉะ ผู้มาใช้บริการต้องลำบากพอสมควรกว่าจะเดิน เข้ามาถึงสถานธนาขุนบาลได้ แต่ก็เป็นที่ที่มีผลการดำเนินงานสูงมาก เพราะผู้ใช้บริการก็คือพ่อค้าแม่ค้า เป็นส่วนใหญ่นั้นเอง นอกจากนั้นก็ เป็นข้าราชการและนักศึกษา เนื่องจากอยู่ในบริเวณของ โรงเรียนวิทยาลัยและหน่วยงานราชการใหญ่ ๆ ดังกล่าวข้างต้น ที่สถานธนาขุนบาลนี้ไม่มีการปิดประตูกระจกแต่อย่างใด ซึ่งเป็นสิ่งที่สมควรจะติดตั้งเป็นอย่างมาก เพื่อบรรเทาเสียงรบกวนและกลิ่นไม่สะอาดทั้งหลาย และมีพนักงานหลายคน เสนอความคิดเห็นให้ติดตั้ง เครื่องปรับอากาศ เพื่อจะช่วยให้บรรยากาศภายในสถานธนาขุนบาลดีขึ้น สถานธนาขุนบาลนี้เป็นสถานธนาขุนบาลที่มี เนื้อที่คับแคบกว่าที่อื่น ๆ แต่ก็ไม่สามารถขยายหรือต่อเติมอาคารได้

6. สถานธนานุบาลกรุงเทพมหานคร บางชื่อ ตั้งอยู่ริมคลองเปรมประชากร ถนนเดชะวณิช มีบริเวณชุมชนใกล้เคียง เช่น ตลาดบางชื่อ โรงเรียนผดุงศิษย์พิทยา วัดประดู่ธรรมารัตน์ สถานีรถไฟบางชื่อ และหน่วยงานของกองทัพอากาศ เป็นต้น สถานธนานุบาลนี้อยู่ในบริเวณเดียวกันกับศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร เยื้องกับตลาดบางชื่อ ผู้ใช้บริการจากสถานธนานุบาลแห่งนี้ก็คือพ่อค้าแม่ค้า และประชาชนทั่วไปที่รู้จักสถานธนานุบาลแห่งนี้โดยการมาใช้บริการของศูนย์บริการสาธารณสุข แล้วพบว่ามีสถานธนานุบาลตั้งอยู่ เนื่องจากจากผู้ให้บริการของศูนย์บริการสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นผู้มีระดับรายได้ต่ำ และปานกลางอยู่แล้ว ซึ่งก็เป็นกลุ่มเป้าหมายของผู้ใช้บริการสถานธนานุบาลกรุงเทพมหานคร เช่นกัน จัดเป็นสถานธนานุบาลขนาดเล็ก ผลการดำเนินงานไม่ดีนัก เพราะไม่ได้ตั้งอยู่ในที่ที่มีประชาชนเดินเท้าผ่านไปมามาก สถานที่หรือบรรยากาศภายในสถานธนานุบาลนี้ค่อนข้างโปร่ง โล่งกว่าสถานธนานุบาลอื่น เนื่องจากด้านหน้าติดคลองและด้านหลังก็เป็นที่ว่าง แต่ตัวอาคารค่อนข้างทึบทึม เพราะไม่มีการซ่อมสี คงเป็นแต่เพียงสีปูนซีเมนต์ที่ฉาบผนังตามธรรมดาเท่านั้น

7. สถานธนานุบาลกรุงเทพมหานคร พระโขนง ตั้งอยู่ที่เชิงสะพานพระโขนง ถนนสุขุมวิท มีบริเวณชุมชนใกล้เคียง เช่น ตลาดแสงทิพย์ ศูนย์การค้าพระโขนง (ห้างสรรพสินค้าไคมารุ อาเซียน ฯลฯ) โรงภาพยนตร์พระโขนงราม่า เป็นต้น สถานธนานุบาลนี้ค่อนข้างลำบาก เพราะอยู่ใต้สะพานอีกทีหนึ่ง ผู้ที่จะใช้บริการก็คือ ประชาชนที่อาศัยการเดินทางโดยเรือ เนื่องจากมีท่าหน้าอยู่ในบริเวณนั้น และผู้ที่เคยใช้บริการก็เป็นประจำอยู่แล้ว เพราะตรงสามแยกปากซอยสุขุมวิท 71 เป็นที่ที่ค่อนข้างพลุกพล่าน มีโรงรับจำนำของเอกชน ตั้งอยู่พอสมควร เป็นการชิงตัดหน้าเอาผู้ให้บริการไปก่อน เนื่องจากสะดวกในการเข้าใช้บริการจากการที่ตั้งอยู่ก่อนไปทางใต้สะพาน จึงทำให้ค่อนข้างอับ บรรยากาศภายในไม่สว่างเท่าที่ควร ตัวอาคารเก่าแต่มีบริเวณกว้างกว่าสถานธนานุบาลอื่นมาก และมีการรบกวนของเสียงเครื่องยนต์ทั้งทางรถและทางเรือ ทางสำนักงานบริหารกิจการสถานธนานุบาลและสถานธนานุบาลเองควรจะร่วมมือกันทำการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงที่ตั้งของสถานธนานุบาล เพื่อประชาชนจะได้รู้จักและไปใช้บริการมากขึ้น ส่งผลให้ผลการดำเนินงานที่สูงอยู่แล้ว ดียิ่งขึ้นไปอีก

๘. สถานธนานุบาลกรุงเทพมหานคร วงเวียนเล็ก ตั้งอยู่ริมถนนสมเด็จพระเจ้า
พระยา เริงสะพานปกเกล้า มีบริเวณชุมชนใกล้เคียงดังนี้ ตลาดคลองถม โรงเรียนศึกษา-
นารี วัดอนงคาราม วัดพิชัยญาติ ฯลฯ เป็นสถานธนานุบาลแห่งแรกทางฝั่งธนบุรี จัดเป็น
สถานธนานุบาลขนาดเล็กเช่นเดียวกับสถานธนานุบาลฯ บางซื่อ เนื่องจากผู้ใช้บริการมักจำนำ
ในระดับค่อนข้างน้อย ทรัพย์สินจำนำที่มีมูลค่าสูงเมื่อเทียบกับทรัพย์สินจำนำเบ็ดเตล็ด แล้วมีน้อยกว่า
ทรัพย์สินเบ็ดเตล็ดมาก ที่จริงแล้วสถานธนานุบาลนี้เป็นสถานที่ให้บริการรับจำนำแห่งเดียวที่อยู่ใน
บริเวณชุมชนนี้ สภาพแวดล้อมภายนอกดี บรรยากาศภายในโล่ง สว่าง เพราะไม่มีอาคาร
หรือสิ่งใดตั้งกีดขวางด้านหน้า ตัวอาคารค่อนข้างทรุดโทรมแต่ก็ไม่ได้รับการบูรณะ ซ่อมสีใน
พ.ศ. 2523 ทำให้ลักษณะอาคารสะอาดตาขึ้นมา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย